

Cost-benefit Føroyar

Oddagrein

ORÐABÓKASELJARAR hava gyltar dag-ar. Landsstýrið pakkar sín politik inn í nýggj orð. Tjóðveldi eitur nú fullveldi, frælsi eitur suverenitetur, stig fyrri stig loysing eitur nú skipað loysing. Á ja, hevði William Heinesen vítað aftur í verðina... tey finu í Havn.

SEINASTA sprotið í málsliga blómugarði Landsstýrisins kemur frá samferðslumálaráðharranum. Hann skrivur í Dimmu at bergholið til Gásadals ikki kann gerast, tí ein »cost benefit« analysa vísir, at samferðsluløgurnar aðrastaðir í Føroyum geva meira av sær. Citat slut.

FYRI tann orðabókaleysa lesaran kann upplýsast, at »cost-benefit« merkir kostnaður - nytta. Samferðsluløgupolitikkur í Føroyum við hasari yvirskriftini merkir stutt og greitt at miðjað verður eftir fullveldinum Tórshavn (fyrirverandi Føroyar). Føroya Løgting, ið fram til nú, ið hvussu so er, hevur verið hægsti myndugleiki, hevur altíð stiltigandi verið samt um, at vit skulu hava tað tal av bygdum, ið vit nú hava. Harafurtur hevur verið semja um, at fyrirtreytinar at liva, skulu so vítt gjørligt vera eins runt landið.

SAMFERÐSLUPOLITIKKURIN hevur verið ein hornasteinur undir úttínni av hesum málsetningi. Landsstýrið fram til 1994 høvdu avvegaðar iløguætlanir, har bytt varð upp í iløgur í tættbygd økir (Kollafjarðartunnil o.s.fr.) og útjádaraðir (Sumbjørnartunnil o.s.fr.) Har var so ein linja í tingunum.

TÍÐARSKEIÐIÐ 1994-98 er einasta tíðarskeið síðan heimastrysskipanina, har eingin samferðslupolitikkur hevur verið. Har vóru bert nøkur fundamentalistisk og hatursfull egotripp. Sostatt hevur nýggi samferðslumálaráðharrin allar møguleikar at leggja eina skilagóða linju á samferðslu økinum. Hann kann ikki byggja á politikkin hjá sínum undanmanni, tí har var eingin politikkur. Sostatt heldur eingin binding. At byggja ein samferðslu politik á, hvat í krónum og oyrum betalir seg best, ber ikki til í Føroyum. Tað kemur at renna ímóti øðrum vindum, ið ikki kunnu metast í krónum og oyrum.

OKKARA sjónarmið er, at samferðslumálaráðharrin eigur at gera eina ætlan fyrri samferðsluløguna tey næstu 8-10 árini. Síðan eigur hann at fáa sær undirtøku fyrri upphæddum og raðfesting fyrri minst 2 tridringum av tinginum t.v.s. 3 stórum flokkum. Hettar verður gjørt í øðrum londum. Hettar vildi skapt stabilitet í samferðslupolitikkinum og fyrirbyrgt, at politikara-katastrofur sum t.d. fyrri samferðslumálaráðharrin stóð fyrri, aftur kundu skatt økið.

Sosialurin

Viðmerkingar:

Føroyar sum eksotiskt reservat

Rolf Guttusen ger viðmerkingar til grein hjá Pól Jespersen

Tað sær so út (í Sosialinum týsdagin), at ein nýggjur stíllur hevur tikið seg upp í politiska orðaskiftinum um Føroya framtíð, um fullveldi, um sjálfstýri, um vælferðarsamfelagið ella nakað heilt annað. Mitt í eini grein, har Pól Jespersen agiterar fyrri Føroyar sum fullveldi, sendir maðurin eina persónliga heilsu til mín. Eg kenni ikki mannin, men tað gleði meg sjálvandi, at hann hevur lisið mínar greinar, sum hava viðgjørt ta samfelagsligu støðuna og framtíðina í Føroyum.

Men tíverri noyðist eg at reotta hann, tí maðurin hevur misskilt okkurt og fer rættliga langt út um eitt rimiligt mark, sum má vera galdandi í politiskum orðaskifti.

Hinvegin veit eg væl, at leggur tú til brots í almennum orðaskifti, og hevur meiningar, sum kanska ikki eru "in" í øllum politiskum flokkum, ja, so er møgulegt at fáa ein framaná.

1) Eg kenni ikki nakran "bólk av lærðum føroyingum, sum hava til ítriv at drita á landsmenn sínar", sum Pól Jespersen tekur til. Eg kenni meg í hvussu so er ikki sum ein soverðan. Nakað annað er, at nakrir tjóðveldismenn, og aðrir við, hava til við at acceptera, at onnur hava eina aðra meining, og enná tora at siga tað opið. Teir eru erkensur, tola illa kritikk, so her hevur Jante-lógin hjá Sandemose finar gróðrabotn. Tað er munur á at hava eina politiska meining, og so "drita á egnar landsmenn". Hugsa tú eisini um tað, PJ.

2) "Upp í saman verður júkað um heimføðiskap, um

vánaligar politikkarar..." heldur PJ fram. Eg veit ikki um eg nakrantíð havi brúkt orðið heimføðiskap, eg haldi tað ikki. Men munnu ikki heimføðingar eisini finnast í Føroyum? Ja, vánaligar politikkarar havi eg nevnt fleiri ferðir. Og er nakar sum vil avnoka, at tað finnast vánaligir politikkarar?

3) "Um málspurningar, um heimsatlas, um navngávuna". Her meini eg at PJ tekur okkurt fram sum einki hevur við politiska orðaskifti at befatta. Men sum landafrøðingur (geografur), helt eg meg hava rætt og skyldu at ummæla føroyska heimsatlassið, sum var mætt sent til ummælis. At vit so allarhelst eru ósamdir um hvussu suðuramerikanska landið Chile skal stavast (Chile ella Kili) gerst ikki við. Men eg skal biðja PJ lesa eina grein í Vardanum sum er umleið tvey-trý ára gomul, har núverandi formaðurin í málnevndini skrivur eina grein, sum eg fult út taki undir við. Eg veit ikki hvat PJ meinir við, tá hann skrivur navngávuna. Hvat sipar hann til??

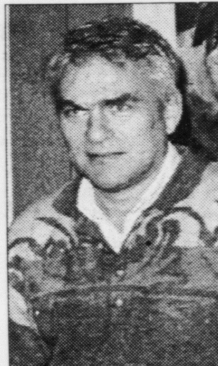
4) "Hví eru hesir menn so ógladur og beiskir"? Hesi menn? Eg eigi ikki part í hesum. Eg havi tað uppá allar mætt gott. Gott arbeidi, góða familju bæði í Brøndbyøster og í Føroyum. Nógvar vinir og kenningar, sum eg ofta tosi við og vitji. Eg trívist væl á arbeidinum, mætt dæmar við at undirvisa, og fái eisini skriva stórri og smærri ting. Og "Sosialurin" hevur víst mætt tað vælvið, at taka tilfar frá mætt upp. Eg eri gladur og vælnøgður við tilveruna; men tað eru eisini

hendingar á leiðini, sum vísa lívsins álvara.

Kanska meinir PJ, at bert tey, sum eru við í hallelujakórinum og rópa "Fullveldi, tað verði fullgjørt!!!" eru gladir føroyingar. So er ikki.

5) "Uppgerð við egin politisk avrik" heldur PJ kanska er orsök til at eg gangi runt við gron. Eg kann avdúka, at eg eri ikki limur í nøkrum politiskum flokki ella felag. Havi ongur ambitióinir um nakra politiska karrieru. Men PJ hevur kanska ta fatan, at øll sum hava áhuga fyrri politikki, og skriva politiskar viðmerkingar, eitt nú í Sosialinum, eisini ætla sær í Løgtingið og onkuntíð kanska bliva Løgmaður og sleppa at "bestemma". Nei, so er ikki. Um hann kanska hugsar farnar tíðir, um blaðið "Framan" og felagið "Føroyskar Sosialistar", so er heldur onginn grund hjá mætt at vera ónøgður. Framin hevði í mong ár eitt upplag uppá meira enn 1000. Og tann aktivitetur, sum var í felagnum í langa tíð, kundu føroyskir flokkar kanska lært eitt sindur av.

6) "Rolf...sær Føroyar í framtíðini sum eitt eksotiskt reservat". Hetta er ein keðilig ákæra, men hon er uttan hald í veruleikanum. Nú kunnu fólk meta so ymiskt. Men her føli eg meg á rættliga tryggari grund. PJ kundi tikið t.d. "Álitið frá Endurreisingarnevndini", latið Landsstýrinum januar 1994, sum eg eigi ein lítlan lut í. Eg meini at nevndin við felags kraft kom fram til eina reiðiliga góða analysu av støðuni í Føroyum í kreppuárinum, og haraftrat vóru fleiri konkret uppskot um atgerðir, sum at kalla allar eru settar í verk. Tankagongdin har liggur ikki í náminum av nøkrum "eksot-

Rolf Guttusen

iskum reservat". Hetta vurderi eg bara sum eitt bligt spark, og eg føli meg als ikki raktan. Gitingar og illgitingar føra ongan veg.

7) Men ikki nokk við tí. Eitt eksotiskt reservat, "har hann og børn hansara kunnu hugna sær í. Tað er so hugnaligt at sleppa ein túr á fjøllini ella ein túr í fjørdin". Nú haldi eg PJ vera langt burturi á heiði, so langt burturi, at hetta ikki uppá nakran máta kann sigast at hava nakað við orðaskifti um politisku støðuna í Føroyum at gera. Nú gloymdi Pól sakina.

Men annars dæmar mætt væl at ganga í haganum, á fjøllum og tindum, millum bygdur og í fjørduni. Tað hevur eisini verið ein gleði summatíðir at haft børnini við. Men, Pól, tú gloymdi konu mína. Hon er altíð við, tá vit eru á Kirkjubøreyni, í Gásadali, á Týrli, á Kølum, Sløttaratindini ella á Skøllingi.

"Jag tyks best om åpna landskap", sum svenskarin syngur.

Rolf Guttusen
11.november 1998

Grót

Tónleikasamtakið Grót er eitt nýbyrjað felag, sum heldur til inni í Eysturoynni. Tað vóru nakrir ungir tónleikarar, sum tóku seg saman at stovna felagið fyrri uml. tveimum mánaðum síðani og 28. okt. var ein kunnandi og innleiðandi fundur hildin í Losjuni Glottin við Gøtugjógv. Nógvar fólk var til staðar og samtykt var at fara undir felagið. Ein fyrireikandi nevnd varð sett til at gera eina reglugerð, tveivna eina

endamálsorðing o.s.fr. Hetta verk er nú so væl áleiðis komið, at fyrireikandi nevndin aftur hevur kallað til fundar. Hesin fundurin, sum verður í skúlanum í Leirvík, hevur til endamáls, at velja eina nevnd, sum skal standa fyrri rakstrinum av felagnum. At viðtaka tær lógir, sum fyrireikandi nevndin hevur sett saman og soleiðis alment stovna felagið.

Felagið vónar, at nógvar fólk fer komið til fundin, sum verður hóskvøldið 12. nov., kl. 20 í skúlanum í Leirvík, sum áður nevnt.

Hávirðing av einum bøðli

Fekk eitt kopi av Dagblaðnum frá 2. november, har Óli Breckmann á sín eyðkenda hátt loyprisar hópdrápsmanninum Pinochet. Eg troysti mætt ikki at keypa slíkt blað, tiskil kopið.

Løgdi, sum søgan endurtekur seg: Óli Breckmann hávirðir bøðilin Pinochet. Pinochet há-

virðir bøðilin Franco, sum aftur hálovaði stórbøðilin Adolf Hitler.

Hevur tú hug, Óli, so gev mætt bara ta vanligu bukkuspennina fyrri hesar reglur. Eg eri vanur við slíkt frá tær og klæðsekk-dreingjum tínum. Fyri meg er tað eitt stórt pluss.

Arnbjørn R. Thomsen